

Onderwerp

Raadsinformatiebrief Beschermd Wonen

Adviseur : M. Jansma**Portefeuillehouder** : T. van der Pas**Datum** : 4 juli 2023

Aan de Raad**Inleiding**

Met deze brief informeren wij u over de regionale ontwikkelingen in het kader van Beschermd Wonen (BW) en de transformatie naar Beschermd Thuis (BT). Hierin werken tien gemeenten in de regio Centraal Gelderland samen. In het voorjaar van 2022 hebben alle raden hiertoe de Kadernota Samen aan zet vastgesteld. Daarmee is de fase van visievorming afgesloten en is de voorbereidings- en implementatiefase gestart. Inmiddels zijn we een jaar verder en informeren wij u graag over de actuele stand van zaken.

Wat houdt de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in?

Bij Beschermd Wonen gaat het om het bieden van een veilige, beschermde woonomgeving waar toezicht en begeleiding wordt geboden aan volwassen personen die door hun psychische of psychiatrische beperkingen niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Het tijdelijke verblijf is gericht op het bevorderen en herstel van zelfredzaamheid en participatie. En op het bevorderen van het psychosociaal functioneren en het stabiliseren van het psychiatrisch ziektebeeld, alles met als doel weer zelfstandig te gaan wonen.

Beschermd Thuis staat voor een beweging naar inclusief wonen en passende ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Het gaat hierbij om het ondersteunen en beschermen van personen met een psychische kwetsbaarheid midden in de samenleving (thuis). Dit gebeurt door het organiseren van uiteenlopende woonvarianten met flexibele ondersteuning, als alternatief voor wonen in een instelling. Uitgangspunten van een beschermd thuis zijn: sociale inclusie, wonen als basisrecht, burgerschap, participatie en herstel.

Twee belangrijke instrumenten voor deze transformatie zijn 1. de invoering van het woonplaatsbeginsel en 2. een nieuw *financieel* verdeelmodel voor de middelen voor Beschermd Wonen. Deze zorgen ervoor dat *elke* gemeente passende middelen ontvangt om te zorgen voor beschermd thuis en beschermd wonen voor haar inwoners.

Woonplaatsbeginsel en objectief verdeelmodel

Op 16 januari 2023 diende het kabinet het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 in verband met de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen' in bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel regelt dat de gemeente waar iemand zijn woonadres heeft (de zogeheten 'herkomstgemeente'), verantwoordelijk wordt voor het verstrekken van beschermd wonen, en niet de gemeente waar iemand zich voor het ontvangen van beschermd wonen meldt. Nu wordt het Beschermd Wonen voor de regiogemeenten nog uitgevoerd door 43 centrumgemeenten.

De Rijksuitkering Beschermd Wonen gaat via een objectief verdeelmodel verdeeld worden over alle gemeenten. Het objectief verdeelmodel is op basis van het woonplaatsbeginsel en daarmee gekoppeld aan de wetswijziging. De rijksuitkering wordt over een periode van tien jaar op basis van objectieve criteria herverdeeld over alle gemeenten. Uitgaande van de geleidelijke uitstroom van de huidige cliënten, daalt het historische budget dat de centrumgemeente Arnhem nu ontvangt, naar nul. Tegelijk bouwt het nieuwe budget op voor alle gemeenten, naar een nieuw niveau. Dit totaalbudget zal voor de regio Centraal Gelderland uiteindelijk, dus na tien jaar, lager zijn dan het huidige budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, maar naar verwachting hoog genoeg om Beschermd Wonen en Beschermd Thuis te financieren.

De voorgenomen invoeringsdatum van beide maatregelen was 1 januari 2024. Zowel het Rijk als de gemeenten constateren dat dit tijdpad – gelet op de fase van parlementaire behandeling waarin het wetsvoorstel zich nu bevindt – te krap is gebleken. De nieuwe streefdatum voor de invoering is 1 januari 2025.

Financiële afspraken

Als gemeenten in de regio Centraal Gelderland werken we al langere tijd aan regionale financiële afspraken. Dit betreft de inzet van de middelen die de centrumgemeente Arnhem nu al ontvangt voor de regionale transitie naar Beschermd Thuis, maar ook financiële afspraken voor de komende jaren. De colleges zijn op dit moment nog in gesprek over deze afspraken. Wij vertrouwen er op dat deze gesprekken begin najaar 2023 kunnen worden afgerond, zodat in het najaar van 2023 een definitief voorstel aan de gemeenteraden kan worden voorgelegd.

Implementatiefase

In 2022 is gestart met de implementatie van de door u vastgestelde visie ‘Samen aan Zet’. In deze fase maken de colleges afspraken over governance, financiën, toegang en inkoop van zorg. Daarmee bereiden zij zich voor op de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe financieel verdeelmodel. En richten zij de lokale toegang in om vanaf de invoering hun inwoners de juiste zorg en ondersteuning te kunnen bieden. Daarnaast worden lokale plannen ontwikkeld om de sociale basis en de lokale samenwerking te versterken zodat de ondersteuning dichtbij de inwoner kan worden geboden en integraal wordt georganiseerd. Alle opgaven die nodig zijn om deze transformatie vorm te geven, worden gecoördineerd en ondersteund door een regionale programmaorganisatie Samen aan zet.

Wat kunt u van ons verwachten?

Zoals aangegeven werken we aan een set van sluitende financiële afspraken. Wij komen in het najaar terug op de financiële gevolgen voor Rozendaal. Tegelijk werken wij door aan de voorbereiding en de implementatie van het nieuwe beleid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de regio, gericht op de nieuwe ingangsdatum van 1 januari 2025.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester